

Okruhy k bakalářské zkoušce:

Dějiny estetiky

1. Antické teorie umění a jednotlivých druhů umění.
2. Antické teorie krásy a vznešena.
3. Svět křesťanského středověku a jeho myšlenkové zdroje z hlediska dějin estetického myšlení, základní fáze vývoje „středověké estetiky“.
4. Aurelius Augustinus jako hlavní autorita rané fáze křesťanského středověku, estetické názory Aurelia Augustina.
5. Estetika renesančního novoplatonismu.
6. Proporční teorie v renesanční estetice; humorální teorie v renesanční estetice.
7. Podněty moderní racionalistické a sensualistické filozofie 17. a 18. století ke vzniku estetiky jako samostatné filozofické disciplíny.
8. Teorie umění v estetice 18. století; teorie vkusu, krásy a vznešena v estetice 18. století.
9. Hlavní představitelé evropské osvícenské estetiky a jejich ústřední teorie.
10. Významné koncepce umění v 1. polovině 19. století (Hegel, Schopenhauer, Nietzsche)
11. Sociologicky orientovaná estetika 19. století, biologicky orientovaná estetika 19. století.
12. Kritika a obhajoba estetického formalismu a autonomie umění ve 20. století.
13. Kognitivní význam umění v estetice 20. století; etický a politický význam umění v estetice 20. století.
14. Bernard Bolzano a jeho vztah k estetice Immanuela Kanta.
15. Česká hegelianská estetika v 19. století (František Tomáš Bratránek, František Matouš Klácel).
16. Český herbartismus v estetice, jeho zdroje a základní pojmy. Otakar Hostinský a Josef Durdík – komparace estetických koncepcí obou autorů.
17. Estetika Otakara Zicha a její vztah k Otakarovi Hostinskému a Janu Mukařovskému.
18. Estetika Josefa Bartoše a Jaroslava Hrubana.

Teorie jednotlivých druhů umění

1. Diderot, Winckelmann a zrod moderní koncepce výtvarného umění; Kant, Hegel, Schopenhauer o výtvarném umění a jeho místu mezi ostatními druhy umění.
2. Dějiny umění jako dějiny ducha (Hegel, Riegl, Dvořák, Sedlmayer).

3. Ikonologie a sémiotika (Sedlmayer, Panofsky, Barthes).
4. Výtvarný modernismus (Baudelaire, Greenberg, Lyotard).
5. Krása přírody a krása umění – podobnosti a rozdíly. Srovnání estetické zkušenosti přírodních objektů a uměleckých děl.
6. Vědecké poznání a estetické oceňování přírody; estetické hodnocení přírody.
7. Předchůdci, zdroje, důvody vzniku environmentální estetiky; environmentální estetika a kritika tradiční estetiky
8. Identifikace ve filmu. Psychoanalýza, empatie, sympatie.
9. Filmová narativita. Specifičnost filmového vyprávění oproti literatuře.
10. Filmový žánr.
11. Ruský formalismus a jeho pojetí literárního díla.
12. Hlavní teze *Nové kritiky*.
13. Autorova intence a její vztah k interpretaci literárního díla; intencionální blud, afektivní blud.
14. Estetický formalismus v hudební estetice.
15. Pojetí hudebního krásna v koncepci E. Hanslicka.
16. Otakar Zich – estetické vnímání hudby.
17. Hudba a mimésis.
18. Hudební sémiotika.

Soudobé teorie

1. Otázka hodnocení uměleckého díla a estetických pojmů v analytické estetice.
2. Definice umění.
3. Teorie metafory v analytické tradici.
4. Estetická relevance nižších (kontaktních) smyslů v analytické tradici.
5. Estetická distance.
6. Artefakt, umělecké dílo, estetický objekt, konkretizace.
7. Umělecké dílo jako způsob odhalení bytí; umělecké dílo a řeč v úvahách fenomenologických myslitelů (M. Heidegger, J. Patočka, M. Merleau-Ponty, E. Lévinas).
8. Problém estetické a umělecké hodnoty ve fenomenologické estetice.
9. Estetický znak (Ch. Morris, J. Mukařovský, U. Eco).
10. Trojúhelník reference (C. K. Ogden, I. A. Richards, G. Frege, C. Cherry, U. Eco).

11. F. de Saussure a jeho pojetí znaku: arbitrárnost, označující/označované, diachronie/synchronie, jazyk/mluva, syntagmatické/asociativní vztahy.
12. Ch. S. Peirce a jeho pojetí znaku: pragmatistická východiska, triadické pojetí, bezprostřední a dynamický objekt, klasifikace znaků do trichotomií.
13. Východní strukturalismus (Trubeckoj, Jakobson, PLK).
14. Sémiotika jako kulturologie (Lotman, Uspenskij a Tartu).
15. Západní strukturalismus: Lévi-Straussova aplikace lingvistiky na společenské vědy, Barthesova sémiologie (pojetí mýtu, rétorika obrazu).
16. Lingvistická východiska strukturalistické estetiky (zkoumání poetické funkce jako integrální součást lingvistiky, dvě osy uspořádání jazykového sdělení a z nich vycházející Jakobsonovo vymezení metafor a metonymie).
17. Jan Mukařovský (estetická funkce, sémiotický charakter uměleckého díla, vztah mezi mimoestetickými a estetickými hodnotami, sémantické gesto, záměrnost a nezáměrnost v umění, typy celku v teorii umění).